


نام و نام خانوادگی: مقطع و رشته: یازدهم ریاضی و تجربی شماره داوطلب: تعداد صفحه سؤال:	جمهوری اسلامی ایران اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۱۲ تهران دبیرستان غیردولتی پسرانه / دخترانه 	نام درس: فارسی نام دبیر: آقای نورانی تاریخ امتحان: ۱۳۹۶/۱۰/۱۸ ساعت امتحان: ۸ صبح مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
---	--	---

ردیف	سؤالات	ردیف
۱/۵	معنی واژگان مشخص شده زیر را بنویسید. الف) برو، اگر به طوع و رغبت نیاید، به اکراه برگیر و بیاور. (۰/۲۵) ب) دیری نگذشت پرچم روس‌ها به اهتزاز در آمد (۰/۲۵) پ) بدان شمشیر تیز عافیت سوز در آن انبوه کار مرگ می کرد (۰/۲۵) ت) ای آفتاب حسن برون آدمی ز ابر کان چهره ی مشعشع تابانم آرزوست (۰/۲۵) ث) وقتی از خانه خاله‌ام باز می‌گشتم قوز می‌کردم واز فرط هیجان لگه می‌دویم (۰/۲۵) ج) کز عشق به غایتی رسانم کاو ماند اگر چه من نمانم (۰/۲۵)	۱
۴	۲- سروده ها و نوشته‌های زیر را به فارسی روان معنی کنید. الف) نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست. (۰/۵) ب) و این مرد بزرگ و دبیر کافی به نشاط قلم در نهاد. (۰/۵) پ) اگر توفیق او یک سو نهد پای نه از تدبیر کا آید نه از رای (۰/۵) ت) در همین کور مال کور مال ادبی آغاز به راه رفتن کردم. (۰/۵) ث) و اگر حق تعالی را، با این قالب سر و کاری خواهد بود. در این موضع تواند بود. (۰/۵) ج) سر نشتر عشق بر رگ روح زدند یک قطره فرو چکید و نامش دل شد (۰/۷۵) چ) از این سدّ روان در دیده ی شاه ز هر موجی هزاران نیش می رفت. (۰/۷۵)	
۱/۵	سروده‌ی زیر را بخوانید و به پرسش‌های زیر پاسخ دهید. دید یکی عرصه به دامان کوه نادره کبکی به جمال تمام هم حرکاتش متناسب به هم بر قدم او قدمی می‌کشید الف) منظور از مخزن پنهان کوه چیست؟ (۰/۲۵) ب) نوع حذف فعل را مشخص سازید. (۰/۵) پ) در بیت سوم کدام آرایه باعث زیبایی بیت شده است؟ (۰/۵) ت) مفهوم کلی بیت پایانی چیست؟ (۰/۲۵)	۳

۴	مفهوم هر یک از متون زیر را بنویسید. الف) روس‌ها مثل مور و ملخ در پهنه‌ی شهر پراکنده شدند. ب) اگر یک لحظه امشب دیر جنبد سپیده دم جهان در خون نشیند	۱
۵	در نمونه‌های زیر مقصود از بخش‌های مشخص شده چیست؟ الف) در آن دریای خون در دشت تاریک به دنبال سر چنگیز می‌گشت دریای خون : ب) هیچ حفره‌ای از حفره‌های زندگی ایرانی نیست که از جانب او شناخته نباشد. حفره ای :	۰/۵
۶	هر یک از آثار زیر از کیست؟ الف) تاریخ بیهقی: ب) اسرار التوحید: پ) تحفه الاحرار:	۰/۷۵
۷	درستی یا نادرستی آرایه‌های مقابل هر بیت را بنویسید. الف) بگیر ای جوان دست درویش پیر نه خود را بیفکن که دستم بگیر (کنایه) ب) کمال عقل آن باشد در این راه که گوید نیستم از هیچ آگاه (تشبیه) پ) با بال شکسته پر گشودن هنر است این راهمه ی پرندگان می دانند (متناقض نما) ت) چون کار به خلقت آدم رسید، گفت: خانه ی آب و گل آدم من می‌سازم بی‌واسطه . (استعاره) ث) بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست بگشای لب که قند فراوانم آرزوست (مجاز)	۱/۲۵
۸	نوشته‌ی زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید . « من در آن اتاق کوچک و تاریک با او آشنا شدم؛ نظیر همان حجره‌هایی که خود سعدی در آنها نشسته و شعرهایش را گفته بود، خاله‌ام می‌خواند و در حد ادراک خود معنی می‌کرد، قصه‌ها را ساده می‌نمود. این تنها خصوصیت سعدی است که سخنش به سخن همه شبیه باشد و به هیچ‌کس شبیه نباشد.» الف) کدام قسمت ویژگی سهل ممتنع بودن سخن سعدی را نشان می‌دهد؟ ب) در این نوشته یک تشبیه بیابید و ارکان آن را مشخص سازید.	۱
۹	با توجه به سروده‌ی زیر، پاسخ دهید. « سر نشتر عشق بر رگ روح زدند یک قطره فرو چکید و نامش دل شد » ترکیب وصفی: هسته: ترکیب اضافی: وابسته:	۱
۱۰	نادرستی املائی را در نمونه‌های زیر بیابید و درست آن‌ها را بنویسید. الف) چون موسم حج رسید برخاست اشتر طلبید و مهمل آراست ب) تا خویشتن را ضیعتکی هلال خرنده و فراخ تر بتوانند زیست و ما حق این نعمت تندرستی که باز یافتیم، لختی گذارده باشیم. پ) چون یاران مولانا به آزار شمس بر خواستند، شمس ناگزیر دل از قونیه بر کند و عزم کرد که دیگر بدان شهر پر غوغا باز نیاید.	۱
۱۱	در متن زیر فرآیندهای واجی به کار رفته را مشخص سازید. و روز دو شنبه امیر بر نشست و به کران رود هیرمند رفت با بازان و یوزان و حشم و ندیمان و مطربان و تا چاشتگاه به صید مشغول بودند.	۰/۵

۰/۷۵	<p>نوع نقش‌های تبعی به کار رفته را در عبارتهای زیر مشخص سازید.</p> <p>الف (رودکی و نیما یوشیخ ، پدران شعر فارسی، هر دو در ادبیات فارسی صاحب آوازه هستند.</p> <p>ب (گر نبودی مرگ مشکل می‌شدی در بلا پایندگی تلخ است تلخ</p>	۱۲
۰/۷۵	<p>در متن زیر واژه‌ها مشخص شده را از نظر ساختمان بررسی کنید.</p> <p>حکیم عمر خیام در سال ۵۱۷ وفات یافت. آرامگاه شکوهمندش در نیشابور زیارتگاه صاحب‌دلان و ادب‌دوستان سراسر جهان است.</p>	۱۳
۱	<p>واژه‌های زیر را ابتدا به هجاهای سازنده آنها تجزیه کنید؛ سپس صامت‌ها و مصوت‌ها را مشخص سازید.</p> <p>الف (لاله:) ب (دوست:)</p>	۱۴
۰/۵	<p>بیت «کدام دانه فرو رفت در زمین که نرست چرا به دانه‌ی انسانیت این گمان باشد» بیانگر چه دیدگاهی است؟</p>	۱۵
۱	<p>با توجه به متن به سوالات پاسخ دهید؟</p> <p>روزی چند صبر کنید تا من بر این مثنوی خاک دست کاری قدرت بنمایم، تا شما در این آئینه نقش‌های بوقلمون ببینید:</p> <p>الف (دست‌کاری قدرت بنمایم یعنی چه ؟ (۰/۵)) ب (منظور از نقش‌های بوقلمون چیست ؟ (۰/۲۵)) پ (منظور از آئینه چیست ؟ (۰/۲۵))</p>	۱۶
۲	<p>حفظ شعر:</p> <p>الف (در پیاپی اش‌القصه در آن مرغزار ب (رهروی کبک نیاموخته پ (گفتی ز ناز آن گفتنت که ت (گفتند یافت می‌نشود می‌نشود آنم آرزوست</p>	۱۷
۲۰	<p>موفق باشید.</p> <p>جمع نمره</p>	

پاسخ نامه سوالات		جمهوری اسلامی ایران اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۱۲ تهران دبیرستان غیردولتی پسرانه / دخترانه 	نام درس: فارسی نام دبیر: آقای نورانی تاریخ امتحان: ۱۳۹۶/۱۰/۱۸ ساعت امتحان: ۸ صبح مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
ردیف	راهنمای تصحیح	ردیف	
۱/۵	الف) میل و رغبت (ب) جنبیدن و برافراشته شدن ت) تابان و درخشان (ث) افتان و خیزان ، دولا و خمیده راه رفتن پ) کشنده ، نابود گر (ج) سرانجام، آرزو و هدف	۱	
۴	الف) هیچ کس نه غریبه و نه دوست ، به فکرش نبود و با او غمخواری نکرد . (/۵) ب) و این مرد بزرگ و نویسنده ی لایق و کاردان با خوشحالی شروع کرد به نوشتن (/۵) پ) اگر لطف و عنایت الهی شامل حال انسان نشود ، فکر و اندیشه ی بشر از انجام هر کاری عاجز خواهد بود. (/۵) ت) بدون داشتن استاد و معلم ادبیات ، با احتیاط به یادگیری ادبیات پرداختم (/۵) ث) و اگر خداوند بلند مرتبه با انسان ارتباطی برقرار کند یا جایگاهی بسازد ، در این مکان خواهد بود . (/۵) ج) عشق مانند نشتری در وجود آدم دمیده شد از حاصل آمیزش روح انسان و عشق الهی دل به وجود آمد . (/۷۵) چ) موج رودخانه همانند سدی در مقابل سلطان قرار گرفته بود ، چون نیش و خاری در چشمش فرو می رفت و او را می آزرده . (/۷۵)	۲	
۱/۵	الف) چشمه (/۲۵) (ب) قرینه معنایی (بود) (/۵) (پ) ترصیع (/۵) (ت) تقلید کورکورانه (/۲۵)	۳	
۱	الف) تعداد سربازان روسی زیاد بودند (/۵) (ب) اگر جلال الدین غفلت کند ایران نابود خواهد شد. (/۵)	۴	
۰/۵	الف) میدان نبرد (/۲۵) (ب) حفره : سنت‌ها، فرهنگ و آداب (/۲۵)	۵	
۰/۷۵	الف) تاریخ بیهقی : ابو الفضل بیهقی (ب) اسرار التوحید: محمد بن منور (پ) تحفه الاحرار : جامی (/۷۵)	۶	
۱/۲۵	الف) ص (ب) غ (پ) ص (ت) غ (ث) غ (/۱۵)	۷	
۱	الف) این تنها خصوصیت سعدی است که سخنش به سخن همه شبیه باشد و به هیچکس شبیه نباشد. « (/۵) ب) اتاق نظیر همان حجره‌ها کوچک و تاریک بود اتاق: مشبه نظیر: ادات تشبیه حجره‌ها: مشبه‌به کوچک و تاریک: وجه شبه (/۵) (مشبه و مشبه به)	۸	
۱	ترکیب وصفی: یک قطره هسته: قطره ترکیب اضافی: سر نشتر عشق وابسته: رگ روح (/۱)	۹	
۱	الف) محمل (ب) حلال - گزاردند (پ) برخاستند (/۷۵)	۱۰	
۰/۵	دوشنبه: ابدال در صامت / چاشتگاه: کاهش در آوا (/۵)	۱۱	
۰/۷۵	الف) رودکی و نیما (معطوف) پدران شعر فارسی (بدل) (ب) تلخ (تکرار) (/۷۵)	۱۲	
۰/۷۵	مشتق (وندی) مشتق - مرکب (وندی - مرکب)	۱۳	
۱	الف) لاله : لا (ص + م) ل (ص + م) ب) دوست (ص + م + ص + م + م) (/۱)	۱۴	
۰/۵	عالم برزخ و روز رستاخیز	۱۵	
۱	الف) قدرت خود را نشان دهم (/۵) (ب) جلوه های گوناگون (صفات خداوند) (/۲۵) (پ) آئینه : استعاره از آفرینش انسان (/۲۵)	۱۶	
۲	الف) رفت بر این قاعده روزی سه چار ب) عاقبت از خامی خود سوخته پ) گفתי زنا بیش مرنجان مرا برو ت) گفتند یافت می نشود گشته ایم ما آن گفتنت که بیش مرنجانم آرزوست گفت آن که یافت می نشود آنم آرزوست	۱۷	